

Lovforslag nr. L 114. Fremsat den 28. januar 2009 af velfærdsministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service

(Skærpelse af reglerne om forældreplæg og indførelse af ungeplæg)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 1346 af 19. december 2008, foretages følgende ændringer:

1. I § 48, stk. 1, indsættes efter »57 a«: »57 b«.

2. I § 57 a, stk. 1, ændres »kan« til: »skal«.

3. I § 57 a indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Hvis der truffet afgørelse om forældreplæg efter stk. 1, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 52, stk. 1, om at iværksætte foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1, 2, 3, 7 og 10, selv om forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det vurderes, at formålet med foranstaltningen vil kunne opnås uanset det manglende samtykke.«

Stk. 4-7 bliver herefter stk. 5-8.

4. Efter § 57 a indsættes:

»Ungeplæg

§ 57 b. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om at meddele et barn eller en ung i alderen 12 - 17 år et ungeplæg, når barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og når det vurderes, at et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren om støtte efter § 52, stk. 3, ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den

unges problemer. Afgørelsen om ungeplæg kan træffes uden forældremyndighedsindehaverens samtykke.

Stk. 2. Meddelelse af et ungeplæg forudsætter, at der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge

- 1) har ulovligt skolefravær, eller at undervisningspligten i øvrigt ikke opfyldes,
- 2) har begået kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,
- 3) har alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer, eller
- 4) nægter at samarbejde med de relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Stk. 3. Et ungeplæg skal angive en eller flere konkrete handlepligter for barnet eller den unge, som vurderes at være egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet. Det kan herunder fastsættes, at barnet eller den unge skal

- 1) modtage en eller flere foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 6, 7, 9 eller 10,
- 2) være hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt eller
- 3) bidrage til at genoprette forrettet skade.

Stk. 4. Hvis der er truffet afgørelse om ungeplæg efter stk. 1, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 52, stk. 1, om at iværksætte foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 6, 7, 9 eller 10, selv om forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det vurderes, at formålet med foranstaltningen vil kunne opnås uanset det manglende samtykke.

F. t. l. vedr. social service

Stk. 5. § 57 a, stk. 5 og 8, finder tilsvarende anvendelse på ungepålægget efter stk. 1.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal ved afgørelse om ungepålæg efter stk. 1 overveje, om der samtidig bør træffes afgørelse om forældreoplysning efter § 57 a.

Stk. 7. Velfærdsministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler i en bekendtgørelse om gennemførelsen af en forsøgsordning, hvorefter politiet yder kommunen bistand i forbindelse med gennemførelsen af ungepålæg.

5. I § 140, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»Det skal i den forbindelse overvejes, om det vil være relevant at træffe afgørelse om ungepålæg, jf. § 57 b.«

6. I § 167, stk. 1, indsættes efter »§ 69, stk. 1 og 2«: »afgørelser om ungepålæg efter § 57 b samt afgørelser om foranstaltning efter § 52, stk. 3, nr. 3, 6, 7, 9, og 10, jf. § 57 b, stk. 3 og 4«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2009.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Regeringen ønsker at sikre en virkningsfuld indsats over for udsatte børn og unge og deres familier. Det kan ske både ved at understøtte forældre til udsatte børn og unge i at varetage deres forældreansvar og ved at tilvejebringe de nødvendige redskaber til, at de kommunale myndigheder gennem en mere insisterende indsats kan håndtere gruppen af utilpassede unge, som ikke kan nås med de eksisterende tilbud og ikke vil samarbejde om løsningen af deres problemer.

Derfor omfatter lovforslagets første del en skærpeelse af reglerne om forældreplæg ved at ændre bestemmelsen fra en kan til skal-bestemmelse med henblik på at sikre, at kommunalbestyrelserne anvender redskabet i de tilfælde, hvor det er relevant.

Med lovforslagets anden del indføres der et ungeplæg, hvorefter kommunalbestyrelsen forpligtes til at pålægge unge i alderen 12 – 17 år at tage imod et relevant tilbud eller at udføre konkrete handlepligter, når visse nærmere angivne betingelser er opfyldt.

Forslaget er en udmøntning af regeringens aftale med Dansk Folkeparti og Liberal Alliance om finansloven for 2009 og skal ligeledes ses i sammenhæng med finansloven for 2008, hvoraf det fremgår, at indsatsen for at forebygge og bryde negative adfærdsmønstre hos unge skal styrkes.

2. Lovforslagets baggrund og formål

Det er regeringens opfattelse, at forældremyndigheden og den pligt, der følger heraf, er ikke bare en formel institution. Forældre er de vigtigste personer i forhold til at give omsorg og opdrage barnet. Forældrenes egen adfærd udgør en helt central påvirkning. Forældrene er derfor stadigvæk helt centrale figurer i et barns eller en ungs liv, selv om børnene i stigende grad påvirkes af andre, efterhånden som de bliver ældre. Derfor får det også stor betydning, hvis forældrene ikke kan eller vil påtage sig det ansvar, der følger med at være forældre.

Nogle forældre udfylder ikke deres rolle som forældre for deres børn og dermed som ansvarlige for børnenes positive udvikling. I nogle tilfælde er det fordi, at forældrene ganske enkelt ikke er i stand til at løfte forældreansvaret som følge af psykisk sygdom, omfattende misbrug eller andet. I andre tilfælde er forældrene sig ikke deres ansvar bevidst - måske fordi forældrene aldrig har lært, hvad ansvaret indebærer, og hvordan man løfter det. I endnu andre tilfælde er der desværre tale om, at forældrene vælger ikke at påtage sig ansvaret, men overlader det til andre – herunder til børnene og de unge selv.

Som et redskab til at håndtere sidstnævnte gruppe af forældre indførtes der i 2006 det såkaldte forældreplæg, hvor kommunalbestyrelsen fik mulighed for at pålægge forældre at udføre konkrete handlepligter. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 289 af 7. april 2006 om ændring af lov om social service og lov om en børnefamilieydelse (styrkelse af forældreansvaret).

Forældreplægget blev evalueret i 2007. Datagrundlaget for evalueringen var meget begrænset, idet muligheden for forældreplæg var blevet anvendt sjældent og kun af relativt få kommuner. Evalueringen tyder dog på, at forældreplægget er et virkningsfuldt redskab.

Derfor omfatter lovforslagets første del en skærpeelse af reglerne om forældreplæg ved at ændre bestemmelsen fra en kan til en skal-bestemmelse. Formålet er at sikre, at kommunalbestyrelsen i højere grad benytter forældreplæg som et redskab i indsatsen over for udsatte børn og unge og deres forældre.

Det har gennem længere tid været en særlig udfordring at håndtere socialt udsatte unge, som er inde i en uheldig udvikling med fx utilpasset adfærd, misbrug eller manglende skolegang, og hvor det ikke er muligt at fastholde den unge i et frivilligt tilbud.

Et fællestræk for disse unge er, at deres udvikling er i fare, men at de ikke umiddelbart er i stand til selv at se, at deres negative handlinger og adfærd kan have store konsekvenser for dem selv og andre. Derfor er der behov for i højere grad at tydeliggøre dette over

for de unge med henblik på at bringe dem tilbage på rette spor.

Lovforslagets anden del forpligter kommunalbestyrelsen til at pålægge unge i alderen 12 – 17 år at tage imod et relevant tilbud eller at udføre konkrete handlepligter, når visse nærmere angivne betingelser er opfyldt. Formålet med denne del af forslaget er dels at give kommunalbestyrelserne flere værktøjer til at sætte ind med mere insisterende indsatser overfor disse unge, og dels at bidrage til, at den enkelte unge hjælpes ind i en mere positiv udvikling, bl.a. ved at synliggøre konsekvenserne af den unges negative adfærd.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Skærpelse af regler om forældre pålæg

3.1.1. Gældende ret

Efter gældende ret kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at meddele forældremyndighedsindehaveren et forældre pålæg, når der er risiko for, at et barns eller en ungs udvikling er i fare, og det vurderes at bero på, at forældremyndighedsindehaveren ikke lever op til sit forældreansvar. Forældre pålægget skal angive en eller flere konkrete handlepligter for forældremyndighedsindehaveren, som skal hjælpe forældrene til at handle anderledes til fordel for barnet. Det kan fx være at følge deres barn i skole, deltage i et forældreprogram eller møde op til møder med relevante myndigheder.

Indførelsen af forældre pålægget i 2006 kom i forlængelse af regeringsgrundlaget »Nye mål« fra 2005 og skulle ses i sammenhæng med et udviklingsarbejde om forældreprogrammer og en opfordring til kommunalbestyrelserne om i højere grad at tilbyde forældreprogrammer til forældre.

Forældre pålægget blev evalueret i 2007. Datagrundlaget for evalueringen var meget begrænset, idet muligheden for forældre pålæg var blevet anvendt sjældent og kun af relativt få kommuner. Dertil kommer, at pålægget på daværende tidspunkt kun var blevet anvendt i sager med betydeligt skolefravær. Evalueringen omfatter 32 sager, hvor der er blevet truffet afgørelse om forældre pålæg. Disse 32 sager fordeler sig mellem 16 kommuner. Den begrænsede anvendelse af forældre pålægget skyldes ifølge evalueringen blandt andet, at kommunerne ikke vurderer at have haft relevante sager, og at man har vurderet, at forældre pålæggets økonomiske incitament ikke virker i forhold til målgruppen og dennes problemer.

Evalueringen tyder dog på, at forældre pålægget er et virkningsfuldt redskab. Forældre pålægget er således blevet efterlevet i 10 ud af 24 sager. Det vil sige,

at pålægget har ført til, at forældrene møder op til møder med myndighederne, og at børnene har øget fremmøde i dagtilbud eller skole. Hertil kommer, at sagsbehandlere, der har anvendt pålægget, vurderer, at forældre pålægget ikke har haft negative konsekvenser for samarbejdet med forældrene. Der har været iværksat stop for udbetaling af børnefamilieydelsen i 12 ud af de 24 sager, og heller ikke i disse tilfælde har det ifølge sagsbehandlere været forbundet med egentlige negative konsekvenser.

3.1.2. Den foreslåede ordning

For at sikre, at reglerne om forældre pålæg bliver anvendt i overensstemmelse med de intentioner, som ligger til grund for bestemmelserne, foreslås det derfor at skærpe de kommunale myndigheders forpligtelser på området. Efter de nugældende bestemmelser kan kommunalbestyrelsen anvende forældre pålæg som et redskab til at få forældre til at påtage sig forældreansvaret, når de ovennævnte betingelser er til stede. Med forslaget ændres bestemmelsen således, at kommunalbestyrelsen fremover skal anvende forældre pålægget i disse tilfælde. På den måde sikres det, at kommunalbestyrelserne bruger redskabet, når det er relevant.

Forslaget om skærpelse af reglerne om forældre pålæg skal ses i sammenhæng med, at der i forbindelse med regeringens aftale med Dansk Folkeparti og Liberal Alliance om finansloven for 2009 er afsat 40 mio. kr. til øget anvendelse af forældreprogrammer. Formålet med initiativet er at formidle erfaringerne med forældreprogrammer og få flere kommunalbestyrelser til at arbejde målrettet med programmerne.

Lovforslaget medfører ikke ændringer i forudsætningerne for anvendelse af forældre pålæg, jf. de specielle bemærkninger.

3.2. Indførelse af unge pålæg

3.2.1. Gældende ret

Efter gældende ret er det muligt at tilbyde utilpassede børn og unge en række forebyggende foranstaltninger, jf. § 52, herunder behandling af den unges problemer, udpegning af en personlig rådgiver, udpegning af en fast kontaktperson og formidling af praktiktillbud. Iværksættelse af disse foranstaltninger forudsætter samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Der er dog mulighed for at træffe afgørelse om hhv. konsulentbistand, personlig rådgiver og kontaktperson uden forældremyndighedsindehaverens samtykke, hvis det skønnes, at formålet vil kunne opnås uanset det manglende samtykke, jf. § 56.

Derudover er der mulighed for at tilbyde anbringelse uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 8. En sådan af-

gørelse forudsætter udover samtykke fra forældremyndighedsindehaveren også særskilt samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år.

Endelig har kommunens børn og unge-udvalg mulighed for at træffe afgørelse om anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet uden samtykke, når der er åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade, jf. § 58. Såfremt en ung, der er fyldt 15 år, er enig i anbringelsen, kan børn og unge-udvalget træffe afgørelse, når anbringelsen må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges særlige behov, dvs. på baggrund af et lempeligere anbringelseskriterium.

3.2.2. Den foreslåede ordning

Det foreslås at pålægge kommunalbestyrelserne at træffe afgørelser om et ungepålæg over for børn og unge i alderen 12 - 17 år. Formålet med ændringen i forhold til gældende ret er at:

- tydeliggøre kommunalbestyrelsens pligt til at sætte ind over for børn og unge, der har adfærdsmæssige problemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at den unges udvikling i fare,
- tydeliggøre, hvornår kommunalbestyrelsen har pligt til at sætte ind,
- tydeliggøre over for den unge, at der stilles krav til pågældende og
- udvide handlemuligheder, så kommunalbestyrelsen ikke kun har mulighed for at iværksætte en foranstaltning efter § 52 over for barnet eller den unge, men også kan pålægge den unge konkrete handlepligter.

3.2.2.1. Pålæggets indhold

Ungepålægget skal fungere som et fleksibelt redskab, der kan tilpasses det enkelte barns og den enkelte unges situation og behov. Ungepålæggets indhold kan således variere meget. Barnet eller den unge vil både kunne pålægges at modtage foranstaltninger efter serviceloven, ligesom barnet eller den unge kan pålægges at deltage i relevante aktiviteter, som vurderes at kunne bidrage til en positiv udvikling hos barnet eller den unge. Endelig vil den unge også kunne blive pålagt at bidrage til at genoprette forrettet skade, fx ved deltagelse i oprydning efter hærværk.

Det er afgørende for anvendelse af ungepålægget, at det indgår i en fremadrettet bestræbelse på at ændre barnets eller den unges adfærd og ikke som en straf med bagudrettet perspektiv. Pålægget gives efter en konkret vurdering og er et led i den forebyggende indsats og har ikke karakter af en enkeltstående reaktion eller sanktion over for et bestemt forhold.

Det er en forudsætning for anvendelse af et ungepålæg, at barnet eller den unge skønnes at være i stand til at udføre de konkrete handlinger, som de pålægges, og at handlepligterne er egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer. Handlepligterne skal i forlængelse heraf hjælpe barnet eller den unge til at handle anderledes. Pålægget skal også være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, dvs. at indholdet skal stå mål med årsagen til og formålet med pålægget.

3.2.2.2. Målgruppen

Målgruppen er børn og unge i alderen 12 – 17 år, der har adfærdsmæssige problemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at barnets eller den unges udvikling i fare. Man kan i denne sammenhæng tale om børn og unge i gråzonen, dvs. børn og unge som befinder sig mellem gruppen af børn og unge, der allerede kan nås og motiveres under de nuværende lovgivningsmæssige rammer på den ene side, og gruppen af børn og unge, som er kommet så langt i deres negative udvikling, at et ungepålæg vil være en utilstrækkelig indsats, på den anden side. I forhold til sidstnævnte gruppe vil der skulle iværksættes andre og mere passende tiltag, fx anbringelse uden samtykke.

Det er vigtigt at understrege, at ungepålægget grundlæggende har et forebyggende sigte og således skal ses som et supplerende redskab til at styrke den forebyggende indsats. Det betyder også, at pålægget skal ses i sammenhæng med øvrige forebyggende foranstaltninger og den samlede indsats over for den enkelte unge og dennes familie. Pålægget vil sjældent kunne stå alene.

Efter forslaget skal ungepålæg gives i de tilfælde, hvor det efter en konkret vurdering af barnets eller den unges forhold og situation vurderes at kunne bidrage til en positiv udvikling hos barnet eller den unge. Det er i forlængelse heraf centralt, at ungepålægget i sit konkrete indhold og udformning har et klart udviklingsmæssigt sigte, herunder at barnet eller den unge bringes til at forstå konsekvenserne af sine handlinger. Der er således ikke tale om, at barnet eller den unge fx pålægges en eller flere konkrete handlepligter som straf eller sanktion i anledning af sin adfærd. Ungepålægget indgår i den forebyggende indsats og skal støtte barnet eller den unge i at ændre adfærd.

3.2.2.3. Manglende efterlevelse af ungepålæg

Grundlæggende giver ungepålægget mulighed for at tilrettelægge en mere insisterende indsats. Fx styrkes mulighederne for at tilknytte en kontaktperson til

barnet eller den unge, som ved en opsøgende og vedholdende indsats kan arbejde med den unges motivation til beskæftigelse, uddannelse og lignende, herunder f.eks. hente og bringe barnet eller den unge til den pålagte handlepligt.

Ungepålægget vil derudover kunne ledsages af et tilsvarende forældreplæg, hvor forældrene pålægges konkrete handlepligter, som bidrager til eller supplerer barnet eller den unges efterlevelse af ungepålægget. Et sådant ledsagende forældreplæg vil skulle håndhæves på samme måde som andre forældreplæg, herunder stop for udbetaling af børnefamilieydelse ved manglende efterlevelse.

Det er ikke muligt inden for servicelovens rammer at hjemle egentlige sanktioner over for børn og unge som direkte konsekvens af manglende efterlevelse af et ungepålæg. Serviceloven rummer mulighed for at anbringe uden samtykke, og dette vil formentlig også i en del tilfælde være en reel mulighed ved manglende efterlevelse af et ungepålæg, fordi manglende overholdelse af ungepålægget indebærer en forværring af den unges situation. Men anbringelse uden samtykke må ikke ske per automatik eller som en sanktion ved manglende efterlevelse, idet en sådan afgørelse forudsætter en konkret vurdering af, om anbringelsesgrundlaget er opfyldt.

3.2.2.4. Forsøg med politimæssig bistand til gennemførelse af ungepålæg

I tilknytning til de foreslåede regler om ungepålæg er det hensigten at iværksætte en lokal forsøgsordning, hvorefter der i nogle udvalgte særligt udsatte kommuner kan træffes nærmere aftale mellem kommunen og den pågældende politikreds om at bistå med at hente og bringe børn og unge, der ved et ungepålæg er pålagt en handlepligt, til stedet, hvor ungepålægget skal opfyldes. Politiets bistand vil primært være relevant i forbindelse med opfyldelse af enkeltstående handlepligter og vil således som udgangspunkt bestå i enkeltstående afhentning og aflevering på det sted, hvor ungepålægget skal opfyldes.

Som anført under pkt. 3.2.3.1 nedenfor må politiets bistand til at hente og bringe børn og unge til stedet, hvor ungepålægget skal opfyldes, antages at have en sådan intensitet, at det vil udgøre et indgreb omfattet af EMRK artikel 8. Et sådant indgreb skal opfylde betingelserne i artikel 8, stk. 2, hvorefter indgrebet skal have hjemmel i lov, varetage et af de i bestemmelsen nævnte legitime formål og være proportionalt.

Med henblik på at skabe den fornødne lovhjemmel for politiets bistand til kommunen indeholder lovforslaget en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter velfærdsministeren efter aftale med justitsministeren kan

fastsætte nærmere regler i en bekendtgørelse om en forsøgsordning med politiets bistand til kommunen i forbindelse med gennemførelsen af ungepålæg.

Politiets bistand rekvireres på baggrund af en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, herunder en vurdering af, om afhentning ved politiets foranstaltning kan anses for at være et proportionalt indgreb i det konkrete tilfælde, jf. pkt. 3.2.3.1 nedenfor. Muligheden for at rekvirere politiets bistand til gennemførelse af ungepålæg er primært tiltænkt en præventiv funktion, idet det vurderes, at den blotte viden om, at kommunen kan anmode politiet om at bistå med at hente og bringe den unge, vil kunne få flere unge til selv at møde op på stedet, hvor ungepålægget skal opfyldes.

Med henblik på at få et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere erfaringerne med politiets bistand til kommunen med gennemførelse af ungepålæg bør forsøgsperioden være i størrelsesordenen 2-3 år. På grundlag af erfaringerne fra forsøgsperioden vil der blive taget stilling til, hvorvidt ordningen med politiets bistand til kommunen bør gøres permanent og udbredes til andre politikredse og kommuner. Der vil i den forbindelse blive lagt vægt på den faktiske efterspørgsel efter politiets bistand, effekten – herunder den præventive – af bistanden og eventuelle problemer med ordningen. I givet fald vil der blive fremsat et lovforslag om ændring af lov om social service med henblik på at gøre ordningen permanent.

3.2.3. Øvrige bemærkninger

3.2.3.1. Forholdet til Den Europæiske menneskerettighedskonvention

Indførelse af ungepålæg, herunder pålæg om at udføre arbejde, giver anledning til at overveje forholdet til Den Europæiske menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 4 og 8.

Ungepålæg indebærer, at handlepligter vil kunne pålægges uanset forældremyndighedsindehavers holdning hertil, og et sådant pålæg griber dermed ind i familiens anliggender. Ungepålæg må derfor antages at være omfattet af anvendelsesområdet for EMRK artikel 8 om retten til respekt for privatliv og familieliv. Udstedelse af et ungepålæg må derfor anses for et indgreb, der ifølge artikel 8, stk. 2, skal have hjemmel i lov, varetage et af de i bestemmelsen nævnte legitime formål og være proportionalt.

Som det fremgår ovenfor, har indførelse af muligheden for at træffe afgørelse om ungepålæg til formål at give øgede muligheder i forhold til unge, når der er risiko for den unges udvikling og varetage således et hensyn til den offentlige tryghed, til forebyggelse af uro og forbrydelse og til at beskytte andres rettigheder

eller friheder. Anvendelse af ungepålæg skal konkret være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, og ordningen findes derfor generelt at være i overensstemmelse med EMRK.

Det følger af EMRK artikel 4, at ingen må pålægges tvangs- eller pligtarbejde. Begrebet »tvangs- eller pligtarbejde« fortolkes i lyset af de relevante ILO-konventioner og vil som udgangspunkt omfatte ethvert arbejde, der kræves af en person under trussel om en hvilken som helst straf, og som den pågældende ikke frivilligt har påtaget sig. Forbuddet gælder efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis ikke kun en trussel om »straf« i traditionel forstand i form af bøde eller fængsel. Domstolen har herudover lagt vægt på, om arbejdet har været uforholdsmæssigt tyngende.

Som det fremgår ovenfor, er der ikke knyttet egentlige sanktioner til manglende efterlevelse af ungepålæg.

Som anført under pkt. 3.2.2.4 ovenfor iværksættes der en forsøgsordning, hvorefter politiet kan yde bistand til kommunen med at hente og bringe unge, der er pålagt en handlepligt i forbindelse med et ungepålæg, til stedet, hvor ungepålægget skal opfyldes. Magtanvendelse, der alene består i enkeltstående afhentninger og afleveringer på stedet, hvor ungepålægget skal opfyldes, kan næppe sidestilles med en »straf«, således at der vil være tale om tvangs- eller pligtarbejde i konventionens forstand. Afhentning ved politiets foranstaltning må imidlertid antages at have en sådan intensitet, at det vil udgøre et indgreb omfattet af EMRK artikel 8. Et sådan indgreb skal som nævnt ovenfor opfylde betingelserne i artikel 8, stk. 2, hvorefter indgrebet skal have hjemmel i lov, varetage et af de i bestemmelsen nævnte legitime formål og være proportionalt.

3.2.3.2. Hurtig og effektiv sagsbehandling

Det er vigtigt, at sagsbehandlingen i forbindelse med afgørelse om ungepålæg er hurtig. For det første fordi den pædagogiske effekt af pålægget mindskes, jo længere tid der går, inden barnet eller den unge mærker konsekvensen af sin negative adfærd. Men også fordi den negative adfærd hos unge mennesker kan eskalere ganske hurtigt, hvis der ikke sættes ind. I løbet af bare nogle ugers fravær fra skolen kan et evt. misbrug tiltage, og barnet eller den unge kan hurtigt vænne sig til en hverdag uden forpligtelser eller faste rammer.

Derfor er det vigtigt, at der i forbindelse med ungepålægget er fokus på hurtigt at gennemføre den relevante undersøgelse af barnets eller den unges forhold,

jf. servicelovens § 50. Målgruppen for ungepålægget er børn og unge i alderen 12 – 17 år, der har et behov for særlig støtte og derfor er omfattet af § 50. Der er som udgangspunkt fastsat en tidsfrist på 4 måneder for udarbejdelse af denne undersøgelse, men der gøres i den forbindelse opmærksom på, at undersøgelsen ikke skal være mere omfattende, end formålet tilsiger, og at kommunalbestyrelsen altid skal tage stilling til, om der er akut behov for foranstaltninger.

I mange tilfælde vil der være tale om børn og unge, som i forvejen er kendt af de sociale myndigheder, idet ungepålægget netop typisk vil kunne anvendes som et mere insisterende redskab over for børn og unge, som ikke umiddelbart kan bringes til at samarbejde frivilligt. I disse tilfælde vil der allerede foreligge en § 50-undersøgelse.

3.2.3.3. Evaluering af lovforslaget

Der er afsat midler til evaluering af lovforslaget. Formålet med evalueringen er blandt andet at belyse anvendelsen af forældre- og ungepålæg, herunder antal, indhold og årsag. I modsætning til evalueringen af forældre- og ungepålægget fra 2007, der alene omfatter de kommunale sagsbehandlernes vurdering af pålæggenes effekt, vil den fremadrettede evaluering ligeledes inddrage målgruppernes oplevelse af henholdsvis forældre- og ungepålæg med henblik på at få et større indblik i pålæggenes virkning.

3.2.3.4. Udveksling af oplysninger

I et sagsforløb vedrørende meddelelse af ungepålæg vil der være behov for, at kommunalbestyrelsen inddrager visse medaktører. Der vil i den forbindelse være behov for i et vist omfang at udveksle oplysninger mellem de kommunale myndigheder og de relevante medaktører. Medaktører kan blandt andet være personalet på en skole eller i en klub, politiet eller private, i det omfang de udfører opgaver for det offentlige, og dermed er omfattet af de samme regler som offentlige institutioner og offentligt ansatte. Udvekslingen af oplysninger sker i forbindelse med såvel underretning af de sociale myndigheder ved bekymring for et barns eller en ungs udvikling, udarbejdelsen af en undersøgelse af den unges forhold efter servicelovens § 50, vurdering af, om betingelser for at meddele et ungepålæg er til stede, samt opfølgningen på, om barnet eller den unge efterlever pålægget.

Der foreslås ikke i denne forbindelse nye regler om udveksling af oplysninger, da det vurderes, at den nødvendige udveksling af oplysninger er dækket af de allerede gældende regler i lov om social service, lov

om retssikkerhed og administration på det sociale område, retsplejeloven samt forvaltningsloven.

3.2.3.5. Klageadgang

Bestemmelsen om ungepålæg er omfattet af de almindelige klage regler. Både forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 12 år, kan klage over afgørelsen.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner

Forslaget vil medføre en merudgift på 8,0 mio. kr. i 2009, og 14,0 mio. kr. i 2010 til 2012. Heraf er der afsat i alt 1,6 mio. kr. til evaluering af ordningen fordelt med 1 mio. kr. i 2009 og 0,2 mio. kr. i årene 2010-2012.

Merudgiften på 14,0 mio. kr. dækker den forventede stigning i antallet af sociale foranstaltninger som følge af hhv. forældre- og ungepålæg, kompensation for kommunernes administrative merarbejde og behandlingen i de sociale nævn og i Ankestyrelsen. De økonomiske konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.

Forslaget vil medføre flere sociale foranstaltninger samt øgede administrative omkostninger for kommunerne, de sociale nævn og Ankestyrelsen i form af øget sagsbehandling i sager om særlig støtte til børn og unge efter serviceloven. De administrative omkostninger udgør 4,1 mio. kr. i 2009 og 6,4 mio. kr. i 2010 og frem.

5. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ikke økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været sendt i høring hos 3 F – Fagligt Fælles Forbund, Advokatrådet, Ankestyrelsen, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Center for Ligebehandling, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Dansk Industri, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Psykologforening, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Familieplejen Danmark, Familiestyrelsen, FOA - Fag og Arbejde, BUPL - Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, ForældreLANDSforeningen, HK/Kommunal, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening, Kristeligt Fagbevægelse, Landsforeningen af Aktive Bedsteførelde, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Landsforeningen af Opholdssteder og Skole- og Behandlingstilbud, Landsforeningen af Socialpædagoger, Lægeforeningen, Lærernes Centralorganisation, Danmarks Lærerforening, Plejefamiliernes Landsforening, Pædagogisk Medhjælperforbund, Red Barnet, Rigsadvokaten, Rådet for Socialt Udsatte, Socialpædagogerne, Statsforvaltningerne, TABUKA, Ungdommens Vel og Ungdomsringen.

10. Sammenfattende skema over lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	7,8 mio. kr. i 2009, 14,0 mio. kr. årligt i årene fremefter.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	De administrative omkostninger udgør 4,1 mio. kr. i 2009 og 6,4 mio. kr. i 2010 og frem.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at der laves en ændring i servicelovens § 48 om børnesamtaler, således at bestemmelsen om ungepålæg (§ 57 b) er omfattet heraf, dvs. at afgørelse om ungepålæg som udgangspunkt forudsætter, at der forinden er afholdt en samtale med den unge. § 48 foreskriver, at børn og unge skal tilbydes en samtale, inden der træffes afgørelse. Børnesamtalen kan således undlades, hvis barnet eller den unge ikke ønsker samtalen gennemført eller i det omfang, barnets eller den unges modenhed eller sagens karakter i afgørende grad taler imod samtale gennemførelse, jf. § 48.

Det skal i forlængelse heraf bemærkes, at samtalen vil kunne undlades, hvis den unge forsøger at sabotere en afgørelse om ungepålæg ved fx at udeblive fra en aftalt børnesamtale uden god grund eller lignende.

Kan samtalen ikke gennemføres, skal barnets holdning til den påtænkte afgørelse søges tilvejebragt på anden vis.

Ændringen foreslås med henblik på at sikre, at indsatsen tilrettelægges med udgangspunkt i barnets tarv, og at den unges synspunkter i forlængelse heraf tillægges passende vægt i overensstemmelse med den unges alder og modenhed. Børnesamtalen hænger således tæt sammen med den unges retssikkerhed.

Til nr. 2

For så vidt angår skærpelsen af reglerne om forældre-pålæg, foreslås det at erstatte ordet »kan« med ordet »skal« i servicelovens § 57 a, stk. 1, 1. pkt.. Her-

ved forpligtes kommunalbestyrelserne til at træffe afgørelse om forældre-pålæg, når der er risiko for, at et barn eller en ungs udvikling er i fare, og det vurderes at bero på, at forældremyndighedsindehaveren ikke lever op til sit forældreansvar. Hidtil har det alene været en mulighed for kommunalbestyrelsen at træffe en sådan afgørelse.

Den foreslåede ændring berører ikke forudsætningerne for at træffe afgørelse om forældre-pålæg. Det er således fortsat en grundlæggende betingelse, at forældremyndighedsindehaveren vurderes at være i stand til at løfte forældreansvaret. Forældre, der har individuelle vanskeligheder, fx fordi de er udviklingshæmmede eller psykisk syge, vil derfor som udgangspunkt ikke være omfattet af målgruppen, idet de netop på grund af deres særlige forhold ikke kan forventes til enhver tid at opfylde deres forældreforpligtelser.

Der er ligeledes tale om samme målgruppe, nemlig familier, hvor en undersøgelse af barnets forhold (efter servicelovens § 50) har vist, at der er behov for at iværksætte en foranstaltning.

Anvendelse af forældre-pålægget forudsætter ligeledes fortsat, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og at dette vurderes at bero på, at forældremyndighedsindehaveren ikke lever op til forældreansvaret. Det forudsættes også, at der foreligger oplysninger om enten:

- 1) ulovligt skolefravær eller manglende opfyldelse af undervisningspligten,
- 2) kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,
- 3) alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge eller

F. t. l. vedr. social service

- 4) manglende samarbejdsvilje hos forældremyndighedsindehaveren om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Endelig skal de konkrete handlepligter, som forældremyndighedsindehaveren pålægges, være klart formulerede og egnede til at bidrage til en løsning af barnet eller den unges problemer, herunder ved at hjælpe forældrene til at handle anderledes. I forlængelse heraf er anvendelsen af forældre pålægget ligeledes underlagt den almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsgrundsætning. Det vil sige, at det altid skal vurderes, om en frivillig løsning er mulig, inden der træffes afgørelse om et forældre pålæg.

Derudover gælder der samme tidsmæssige begrænsninger for anvendelsen af forældre pålæg som under de nugældende bestemmelser, dvs. at der højst kan træffes afgørelse om forældre pålæg for en afgrænset periode på højst 12 måneder, og at pålægget højst kan forlænges med 6 måneder ad gangen. Der er ikke fastsat nogen grænse for, hvor mange gange et forældre pålæg kan forlænges.

Kommunalbestyrelsen er fortsat forpligtet til at træffe afgørelse om bortfald af forældre pålægget, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at:

- 1) forholdet, der lå til grund for pålægget, ikke længere eksisterer, eller
- 2) forældre pålægget ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer.

Endelig gælder samme regler ved manglende efterlevelse af forældre pålægget, dvs. at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om manglende efterlevelse, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at den, der er meddelt et forældre pålæg, ikke efterlever pålægget, og at den manglende efterlevelse ikke beror på undskyldelige omstændigheder. Afgørelsen medfører et stop for udbetalingen af børnefamilieydelsen og er gældende for ét kvartal. Der skal ligge klare informationer til grund for en konstatering af, at et forældre pålæg ikke er efterlevet.

Forældremyndighedsindehaveren kan påklage kommunalbestyrelsens afgørelse til det sociale nævn, jf. servicelovens § 166, stk. 1, og kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Til nr. 3

Det foreslås at indføje et nyt stykke i bestemmelsen, som har til formål at præcisere, at afgørelse om forældre pålæg giver adgang til iværksætte en række foranstaltninger efter § 52, selvom forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker foranstaltningen iværksat. Der vil i så fald være tale om selvstændig afgørelse.

Det er i forvejen nævnt som eksempel på forældre pålæggets indhold i bestemmelsens stk. 3, nr. 5, at for-

ældrene kan blive pålagt at deltage i et af kommunen tilbudt forældreprogram. Et sådant forældreprogram vil være omfattet af § 52, stk. 3, nr. 3.

Til nr. 4

For så vidt angår indførelsen af unge pålæg foreslås det at forpligte kommunalbestyrelsen til at træffe afgørelse om unge pålæg over for børn eller unge i alderen 12 - 17 år, som har adfærdsmæssige problemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at det udgør en risiko for barnets eller den unges udvikling, og hvor det ikke umiddelbart er muligt at imødegå denne risiko gennem frivilligt samarbejde med barnet eller den unge.

Formålet med unge pålægget er således at få barnet eller den unge ind i en positiv udvikling, og det er afgørende for anvendelse af unge pålægget, at det indgår i en fremadrettet bestræbelse på at ændre barnets eller den unges adfærd og ikke som en straf med bagudrettet perspektiv. Pålægget gives efter en konkret vurdering, er et led i den forebyggende indsats og har ikke karakter af en enkeltstående reaktion eller sanktion over for et bestemt forhold.

Unge pålægget skal i forlængelse heraf ses i sammenhæng med øvrige forebyggende foranstaltninger og den samlede indsats over for det enkelte barn eller den enkelte unge og dennes familie. Pålægget vil typisk anvendes, hvor samarbejdet er »kørt fast«, men det er ikke påkrævet, at der er gået et længere forløb forud med sociale foranstaltninger eller forsøg på iværksættelse af sådanne. Det skal dog altid vurderes, om en frivillig løsning er mulig, inden der træffes afgørelse om unge pålæg, jf. et almindeligt proportionalitetsprincip.

Det er en forudsætning for at træffe afgørelse om unge pålæg, at barnet eller den unge grundlæggende vurderes at være i stand til at bidrage til og tage ansvar for sin egen udvikling. Børn eller unge, der fx er udviklingshæmmede eller psykisk syge, vil som udgangspunkt ikke være omfattet af målgruppen, idet de netop på grund af deres særlige forhold ikke kan forventes at kunne tage ansvar for deres egen udvikling.

Afgørelsen om unge pålæg kan træffes uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Afgørelsen kan påklages til det sociale nævn, jf. § 167, stk. 1, og kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område af barnet eller den unge, der er fyldt 12 år, og forældremyndighedsindehaveren (se specielle bemærkninger til pkt. 6).

For at sikre, at unge pålægget anvendes målrettet, knyttes anvendelsen til nogle af de centrale problemstillinger hos målgruppen, jf. bestemmelsens stk. 2. Tilstedeværelsen af en eller flere af disse problemstil-

linger hos barnet eller den unge skal forstås som indikatorer på, at barnets eller den unges udvikling er i fare. Der skal således foreligge mindst en af fire nedenfor angivne situationer for, at kommunen har grundlag for at træffe afgørelse om ungepålæg:

- 1) ulovligt skolefravær eller manglende opfyldelse af undervisningspligten i øvrigt,
- 2) kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,
- 3) alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer eller
- 4) nægtelse af samarbejde med relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Tilstedeværelsen af en eller flere af disse problemstillinger fører ikke per automatik til et ungepålæg. Afgørelse om ungepålæg skal træffes på baggrund af en konkret vurdering af, om de samlede betingelser for at anvende pålægget er opfyldt, herunder at pålægget vurderes at ville bidrage til barnets eller den unges udvikling.

I forhold til skolefravær omfatter lovforslaget både ulovligt fravær fra undervisningen i folkeskolen og i friskolerne. Det fremgår af Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 822 af 26. juli 2004 om elevs fravær fra undervisningen i folkeskolen, at hvis en elev i folkeskolen udebliver fra undervisningen, skal forældrene mundtligt eller skriftligt oplyse skolen om grunden hertil. Hvis udeblivelsen skyldes sygdom af mere end 2 ugers varighed, kan skolen forlange lægeattest. Skolen har således ret til at kende årsagen til en elevs fravær og pligt til at undersøge baggrunden for fraværet, hvis forældrene ikke selv oplyser om årsagen. Fravær, der ikke er begrundet i sygdom, skal godkendes af skolen. I modsat fald er der tale om ulovligt fravær.

Reglerne om fravær fra undervisningen i friskoler er reguleret af lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 962 af 26. september 2008. Det fremgår af lovens § 6, stk. 2, at skolens leder skal påse, at de undervisningspligtige elever deltager i undervisningen, og at forældrene kan anmodes om at give skolen skriftlig oplysning om grunden til en elevs udeblivelse fra undervisningen. Skyldes udeblivelsen sygdom af mere end 2 ugers varighed, kan skolens leder forlange lægeattest. Hvis en elev ikke opfylder undervisningspligten, indberetter skolens leder det til kommunalbestyrelsen i elevens bopælskommune.

Der vil foreligge ulovligt skolefravær i lovforslagets forstand, hvis der er tale om ulovligt fravær efter disse bekendtgørelsens definitioner. Det afgørende er dog ikke nødvendigvis antallet af ulovlige fraværdsdage, men i lige så høj grad, hvorvidt fraværet har et

mønster eller en karakter, der giver anledning til bekymring i forhold til den unges sociale og faglige udvikling. Det er en vurderingssag, om barnets eller den unges fravær har et omfang eller et mønster, der begrundet anvendelse af ungepålæg. Man kan således ikke på forhånd opstille objektive kriterier for, hvor meget fravær der er tilstrækkeligt. Det skal i forlængelse heraf præciseres, at det er afgørende for meddelelse af et ungepålæg, at den manglende opfyldelse af undervisningspligten skyldes barnets eller den unges egne forhold og ikke fx, at kommunen ikke stiller et passende skoletilbud til rådighed.

Det skal ligeledes bemærkes, at der kun kan træffes afgørelse om ungepålæg med begrundelse i kriteriet om ulovligt fravær eller manglende opfyldelse af undervisningspligten i øvrigt over for børn eller unge, der er omfattet af undervisningspligten, selvom ungepålægget i udgangspunktet omfatter alle unge i alderen 12 - 17 år.

Ved »undervisningspligten ikke i øvrigt opfyldes« forstås, at barnet eller den unge ikke modtager en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. I tilfælde, hvor barnet eller den unge hjemmeundervises eller hjemtages til hjemmeundervisning under sådanne omstændigheder som nævnt i friskolelovens § 34, skal der således foretages en vurdering af, om undervisningspligten opfyldes. Efter friskolelovens § 35, stk. 1, fører kommunalbestyrelsen tilsyn med den undervisning, børnene eller de unge får i hjemmet m.v. (hjemmeundervisning). Skønnes det, at undervisningen er mangelfuld, kan kommunalbestyrelsen efter at have prøvet barnet eller den unge beslutte, at pågældende skal undervises i en skole, hvor undervisningspligten opfyldes, jf. friskolelovens § 35, stk. 3. Nærværende lovforslag ændrer ikke på dette.

I forhold til kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed tænkes på de tidlige faser, hvor barnet eller den unge er på vej ud i en kriminel løbebane. Formålet med bestemmelsen er navnlig at forebygge, at barnet eller den unge ender i alvorligere kriminalitet, fx bandekriminalitet.

Det afhænger af en konkret vurdering, om kriminalitetens omfang og karakter sammenholdt med de øvrige oplysninger om barnet eller den unge og barnets eller den unges situation, herunder øvrige forebyggende indsatser, der allerede måtte være igangsat, er grundlag for at træffe afgørelse om et ungepålæg. Man kan således ikke på forhånd opstille objektive kriterier for, at bestemte kriminelle handlinger fører til forældreoplysning.

Der henvises i øvrigt til reglerne om politiets underretning af de sociale myndigheder i forbindelse med sager, hvor unge under 18 år anholdes og afhøres.

I forhold til alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer kan der fx være tale om problemer, som kommer til udtryk gennem udadreagerende eller anden bekymrende adfærd i skolen eller på arbejdspladsen, om problemer, der på andre måder kommer til udtryk i »det offentlige rum«, fx ved truende adfærd i grupperingsmæssige sammenhænge og om problemer, som kommer til udtryk ved barnets eller den unges misbrug eller anden selvskadende adfærd.

Det er en vurderingssag, om barnets eller den unges adfærdsmæssige problemer har en tyngde og en karakter, der begrundet anvendelse af ungepålæg. Man kan således ikke på forhånd opstille objektive kriterier for, hvilken type problemer der fører til afgørelse om ungepålæg.

I forhold til manglende samarbejde med relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer kan dette eksempelvis bestå i, at barnet eller den unge ikke møder op, når kommunen har indkaldt pågældende til et møde. Der kan også være tale om en situation, hvor der er blevet lavet en aftale med barnet eller den unge om, at pågældende skal deltage i et behandlingsprogram, som vurderes at være vigtigt for den unges udvikling, men barnet eller den unge efterfølgende alligevel ikke vil deltage.

For at træffe afgørelse om ungepålæg forudsættes det således, at der foreligger oplysninger om et eller flere af disse forhold. Tilstedeværelsen af en eller flere af disse problemstillinger hos barnet eller den unge skal ses som indikatorer på, at barnets eller den unges udvikling er i fare. Om de konkrete forhold udgør en trussel for barnets eller den unges udvikling skal altid gøres til genstand for en konkret vurdering. Vurderingen foretages på baggrund af en undersøgelse af barnets eller den unges forhold, jf. servicelovens § 50.

Jf. bestemmelsens stk. 3 kan barnet eller den unge pålægges et specificeret, fremadrettet krav om en eller flere konkrete handlepligter, som barnet eller den unge skal påtage sig. Bestemmelsen indeholder en liste over mulige pålæg. Listen er ikke udtømmende, da det ikke er muligt på forhånd at forudse, hvilke konkrete pålæg der kan være egnede til at løse konkrete problemer.

Kommunen har således mulighed for at fastlægge de konkrete pålæg inden for visse rammer, som afgrænses af,

- at pålæggene skal være egnede til at bidrage til en løsning af problemerne i den konkrete sag. Det vil sige, at der skal være en direkte eller indirekte sammenhæng mellem pålæggets indhold og den adfærd eller ændring i adfærd, som man ønsker hos barnet eller den unge. Handlepligterne skal i forlængelse heraf hjælpe barnet eller den unge til at handle anderledes,
  - at de konkrete handlepligter, barnet eller den unge pålægges, er realistiske at efterleve,
  - at pålæggets indhold skal stå i rimeligt forhold til formålet med pålægget og de problemer, der søges løst og
  - at forældreplæggene skal være sagligt velbegrundede og i øvrigt ligge inden for formålet i lov om social service.
- Barnet eller den unge kan fx pålægges at:
- tage i mod en foranstaltning efter § 52, stk. 1, 3, nr. 3, 6, 7, 9 og 10, fx:
    - tage imod et klubtilbud (nr. 1: konsulentbistand),
    - deltage i et kursus i vredeshåndtering, hvis barnet eller den unge udviser udadreagerende adfærd og ikke kan udtrykke eller håndtere sine følelser på anden vis (nr. 3: familiebehandling eller behandling af den unges problemer),
    - deltage i et relevant socialpædagogisk behandlingstilbud, fx i tilfælde hvor der er behov for en samlet indsats i familien for at undgå anbringelse, men hvor barnet eller den unge ikke gider deltage, selvom forældrene er indstillede på det (nr. 3: familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer),
    - tage i mod en kontaktperson, hvis barnet eller den unge har behov for stabil og vedvarende voksenkontakt at støtte sig til for at holde fokus på de rette ting, fx uddannelse og beskæftigelse, men ikke umiddelbart ønsker at samarbejde med en kontaktperson (nr. 7: fast kontaktperson) eller
    - tage i mod et praktiktilbud, hvis barnet eller den unge vurderes i øvrigt at være klar til arbejdsmarkedet, men ikke umiddelbart er motiveret til at arbejde (nr. 9: formidling af praktiktilbud).
  - være hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt, hvis barnet eller den unge flere gange har begået småkriminalitet eller udvist negativ adfærd i bestemte tidsrum, fx fredag og lørdag aften, eller
  - bidrage til at genoprette forrettet skade, fx ved deltagelse i oprydning i lokalområdet efter hærværk eller lignende, så det bliver tydeligt, at barnets eller den

unges handlinger har negative konsekvenser for lokalområdet.

Der kan således både anvendes allerede eksisterende foranstaltninger efter serviceloven, ligesom barnet eller den unge kan pålægges relevante handlepligter, som vurderes at kunne bidrage til en positiv udvikling hos barnet eller den unge.

Der er mulighed for at lade ungepålægget indeholde flere handlepligter, hvis det konkret vurderes at være hensigtsmæssigt i forhold til formålet.

For så vidt angår muligheden for at pålægge børn og unge konkrete arbejdspligter, fx i forbindelse med oprydning i lokalområdet, skal det bemærkes, at der skal tages højde for arbejdsmiljølovgivningens regler om, hvilke former for arbejde unge under 18 år må udføre, i det omfang de pålagte handlepligter må betragtes som arbejde for en arbejdsgiver.

Reglerne er uddybet i bekendtgørelsen om unges arbejde og finder anvendelse i det omfang, der er tale om beskæftigelse af unge under 18 år ved arbejde for en arbejdsgiver. Arbejdsmiljølovens regler bygger på EF-direktiv 94/33/EF af 22. juni 1994 om beskyttelse af unge på arbejdspladsen, som blev implementeret i dansk ret i 1996.

Ungepålægget vurderes ikke at være problematisk i forhold til Danmarks forpligtelser i henhold til ILO konvention nr. 182, idet denne omhandler forbud mod børnearbejde, der i henhold til konventionen defineres som trædom og tvangsarbejde. Konventionen forbyder desuden arbejde, der ifølge dets karakter eller de forhold det udføres under, kan skade børns helbred, sikkerhed eller moral.

Jf. bestemmelsens stk. 3, nr. 1, kan barnet eller den unge i forbindelse med afgørelse om ungepålæg ligeledes pålægges at tage imod en foranstaltning efter § 52, stk. 3, nr. 3 (familiebehandling eller behandling af den unges problemer), 6 (personlig rådgiver), 7 (fast kontaktperson), 9 (formidling af praktiktilbud) og 10 (anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling eller praktisk og pædagogisk støtte). Jf. bestemmelsens stk. 4 kan afgørelse om at iværksætte en eller flere af disse foranstaltninger i forbindelse med afgørelse om ungepålæg ske, selvom forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det vurderes, at formålet med foranstaltningen skønnes at kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Der vil i så fald være tale om selvstændig afgørelse.

Det bemærkes, at der gælder samme regler for varigheden af afgørelser for ungepålæg samt afgørelse om bortfald af ungepålægget som for forældreoplægget, jf. § 57, stk. 5 og 8.

Af hensyn til barnets eller den unges retssikkerhed skal fremgå klart af afgørelsen om ungepålæg, hvor længe pålægget gælder. Den tidsmæssige udstrækning skal i forlængelse heraf stå i rimeligt forhold til formålet med pålægget og de problemer, der søges løst, jf. også proportionalitetsgrundsætningen. Afgørelse om ungepålæg træffes for en afgrænset periode af højst 12 måneders varighed og kan forlænges med 6 måneder ad gangen, hvis betingelserne for at træffe afgørelse om ungepålæg fortsat er opfyldt. Det skal i forbindelse med forlængelse af pålægget vurderes, om de oprindelige handlepligter fortsat er egnede til en løsning af barnets eller den unges problemer, eller om der er behov for at justere indholdet. Der er ikke fastsat en grænse for, hvor mange gange et pålæg kan forlænges.

Et ungepålæg skal bortfalde ved kommunalbestyrelsens beslutning, hvis det forhold, der har begrundet pålægget, ikke længere er til stede, herunder hvis pålægget har levet op til sit formål. Pålægget skal ligeledes bortfalde, hvis det ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer, herunder hvis pålægget efterleves, men ikke påvirker barnets eller den unges problemer i en positiv retning. Der er tale om en udtømmende opregning.

Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om bortfald af pålægget af egen drift, og skal gøre det, hvis den bliver opmærksom på, at grundlaget har ændret sig. Kommunalbestyrelsen kan også tage sagen op på baggrund af en henvendelse fra forældrene eller andre.

Bortfald af et pålæg kan eventuelt kombineres med afgørelse om et nyt ungepålæg med nye – og mere egnede – handlepligter.

I forhold til konsekvenser af manglende efterlevelse af ungepålægget bemærkes det, at afgørelse om manglende efterlevelse af et ungepålæg ikke er forbundet med egentlige sanktioner. Det er ikke muligt inden for servicelovens rammer at hjemle sanktioner over for børn og unge som konsekvens af manglende efterlevelse af et ungepålæg. Serviceloven rummer mulighed for anbringelse uden samtykke, og dette vil formentlig også i en del tilfælde være en reel mulighed ved manglende efterlevelse af et ungepålæg, fordi manglende overholdelse af ungepålægget indebærer en forværring af barnets eller den unges situation. Men anbringelse uden samtykke må ikke ske per automatik eller som en sanktion ved manglende efterlevelse, idet en sådan afgørelse forudsætter en konkret vurdering af, om anbringelsesgrundlaget er opfyldt.

Hvis det er nødvendigt og formålstjenligt for at sikre forældrenes aktive opbakning til barnets eller den unges efterlevelse af ungepålægget, skal der som

udgangspunkt træffes afgørelse om et forældre pålæg over for forældremyndighedsindehaveren samtidig med, at der træffes afgørelse om unge pålæg, jf. også ændringen i nr. 1, som betyder, at der fremover skal træffes afgørelse om forældre pålæg i visse situationer. Afgørelse om et sådant ledsagende forældre pålæg forudsætter, at kriterierne for anvendelse af forældre pålægget er opfyldt, også når afgørelsen om forældre pålæg træffes for at understøtte et unge pålæg.

Hvis der træffes afgørelse om forældre pålæg, kan forældrene pålægges konkrete handlepligter, som bidrager til eller supplerer barnets eller den unges efterlevelse af unge pålægget. Hvis barnet eller den unge fx pålægges at deltage i et socialpædagogisk forløb, kan forældrene pålægges også at deltage. Eller forældrene kan pålægges at sørge for, at barnet eller den unge møder op i skole, til en fritidsaktivitet eller til oprydning efter hærværk – alt afhængig af, hvad barnet eller den unge pålægges.

Der vil dog også kunne tænkes situationer, hvor det ikke vil give mening at ledsage unge pålægget med et forældre pålæg, fx i situationer hvor forældrene i forvejen bakker aktivt op om afgørelsen om unge pålæg og derfor kan forventes selv at bidrage til den unges efterlevelse af pålægget.

Et ledsagende forældre pålæg skal håndhæves på samme måde som andre forældre pålæg, dvs. ved at stoppe udbetalingen af børnefamilieydelse, hvis forældrene ikke efterlever de konkrete handlepligter i det ledsagende forældre pålæg. Der vil dog være en del tilfælde, hvor forældrene overholder deres forældre pålæg, men hvor barnet eller den unge ikke overholder unge pålægget. Fx hvor forældrene er blevet pålagt at følge den unge skole, mens barnet eller den unge er blevet pålagt at følge undervisningen hele dagen. I sådanne tilfælde kan der ikke træffes afgørelse om manglende efterlevelse af forældre pålægget.

Forældremyndighedsindehaveren kan påklage kommunalbestyrelsens afgørelse til det sociale nævn, jf. servicelovens § 166, stk. 1, og kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Jf. bestemmelsens stk. 7 bemyndiges velfærdsministeren til, efter forhandling med justitsministeren, at

fastsætte nærmere regler i en bekendtgørelse om gennemførelsen af en forsøgsordning, hvorefter politiet yder kommunen bistand i forbindelse med gennemførelsen af unge pålæg

For en nærmere beskrivelse af forsøgsordningen om politiets bistand til kommunen i forbindelse med gennemførelsen af unge pålæg, henvises til forslaget almindelige bemærkninger pkt. 3.2.2.4.

Til nr. 5

Det foreslås, at der indføres krav om, at det i forbindelse med udarbejdelse af en foreløbig handleplan for unge under 18, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, jf. § 140, stk. 3, skal overvejes, om det vil være relevant at træffe afgørelse om unge pålæg som et led i indsatsen for at modvirke yderligere kriminalitet.

Dette foreslås på baggrund af, at reglerne om unge pålæg blandt andet fokuserer på kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed som en indikator på, at den unges udvikling er i fare. Et unge pålæg vil således kunne indgå i en indsats for at afholde den unge fra at begå yderligere kriminalitet.

Til nr. 6

Det foreslås, at forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge, der er fyldt 12 år, kan påklage kommunalbestyrelsens afgørelse om unge pålæg til det sociale nævn efter kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Ændringen indebærer først og fremmest en udvidet klageadgang for unge i alderen 12 - 14 år, som begrundes i, at der er tale om en afgørelse, hvor den unge direkte pålægges handlepligter, hvorfor den unge af retssikkerhedsmæssige årsager også bør have selvstændig mulighed for at klage over afgørelsen.

Barnet eller den unge, som er fyldt 12 år, har i forvejen selvstændig klageadgang ved afgørelse om valg af konkret anbringelsessted og ændret anbringelsessted, jf. § 167, stk. 1.

Til § 2

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. juli 2009.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 48. Forinden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse efter §§ 51, 52, 56, 57 a, 58, 62 og 63, § 65, stk. 2 og 4, og §§ 68-71 og 75, skal der finde en samtale sted med barnet eller den unge herom.

Stk. 2. Samtalen kan undlades, i det omfang barnets modenhed eller sagens karakter i afgørende grad taler imod samtalens gennemførelse. Kan samtalen ikke gennemføres, skal barnets holdning til den påtænkte afgørelse søges tilvejebragt.

§ 57 a. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at meddele forældremyndighedsindehaveren et forældrepålæg, jf. stk. 3, når der er risiko for, at et barns eller en ungs udvikling er i fare, og det vurderes at bero på, at forældremyndighedsindehaveren ikke lever op til sit forældreansvar.

Stk. 2. Meddelelse af et forældrepålæg forudsætter, at der foreligger oplysninger om,

- 1) at barnet eller den unge har ulovligt skolefravær, eller at undervisningspligten i øvrigt ikke opfyldes,
- 2) at barnet eller den unge har begået kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,
- 3) at barnet eller den unge har alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer, eller
- 4) at forældremyndighedsindehaveren nægter at samarbejde med de relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Lovforslaget

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 1346 af 19. december 2008, foretages følgende ændringer:

1. I § 48, stk. 1, indsættes efter »57 a«: »57 b«.

2. I § 57 a, stk. 1, ændres »kan« til: »skal«.

3. I § 57 a indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Hvis der truffet afgørelse om forældrepålæg efter stk. 1, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 52, stk. 1, om at iværksætte foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1, 2, 3, 7 og 10, selv om forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det vurderes, at formålet med foranstaltningen vil kunne opnås uanset det manglende samtykke.«

Stk. 4-7 bliver herefter stk. 5-8.

Stk. 3. Et forældreplæg angiver en eller flere konkrete handlepligter for forældremyndighedsindehaveren, som skal være egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet. Det kan herunder fastsættes, at forældremyndighedsindehaveren skal

- 1) sikre barnets eller den unges fremmøde i skolen ved personligt at følge barnet eller den unge i skole,
- 2) deltage i forældremøder og konsultationer vedrørende barnets eller den unges skolegang,
- 3) sikre barnets eller den unges deltagelse i konkrete fritidsaktiviteter ved at følge barnet eller den unge til det pågældende sted,
- 4) sikre, at barnet eller den unge er hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt,
- 5) deltage i et af kommunen tilbudt forældreprogram eller
- 6) deltage i møder med relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Stk. 4. Afgørelsen om forældreplæg træffes for en afgrænset periode af højst 12 måneders varighed. Forældreplægget kan forlænges med højst 6 måneder ad gangen.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal oplyse forældremyndighedsindehaveren om, at overholdelse af plægget er en betingelse for at modtage børnefamilieydelse, jf. lov om en børnefamilieydelse.

Stk. 6. Hvis kommunen vurderer, at den, der er meddelt et forældreplæg efter stk. 1, ikke efterlever plægget, og at den manglende efterlevelse ikke beror på undskyldelige omstændigheder, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om dette. Afgørelsen er gældende for ét kvartal.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om bortfald af plægget, hvis kommunalbestyrelsen vurderer,

- 1) at forholdet, der lå bag plægget, ikke længere eksisterer, eller
- 2) at forældreplægget ikke længere er egnet til at løse barnets eller den unges problemer.

4. Efter § 57 a indsættes:

Bilag til f. t. l. vedr. social service

»Ungepålæg

§ 57 b. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om at meddele et barn eller en ung i alderen 12 - 17 år et ungepålæg, når barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for, at barnets eller den unges udvikling er i fare, og når det vurderes, at et frivilligt samarbejde med barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaveren om støtte efter § 52, stk. 3, ikke er tilstrækkeligt til at afhjælpe barnets eller den unges problemer. Afgørelsen om ungepålæg kan træffes uden forældremyndighedsindehaverens samtykke.

Stk. 2. Meddelelse af et ungepålæg forudsætter, at der foreligger oplysninger om, at barnet eller den unge

- 1) har ulovligt skolefravær, eller at undervisningspligten i øvrigt ikke opfyldes,
- 2) har begået kriminalitet af et vist omfang eller en vis grovhed,
- 3) har alvorlige adfærds- eller tilpasningsproblemer, eller
- 4) nægter at samarbejde med de relevante myndigheder om løsningen af barnets eller den unges problemer.

Stk. 3. Et ungepålæg skal angive en eller flere konkrete handlepligter for barnet eller den unge, som vurderes at være egnede til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer, og som står i rimeligt forhold til formålet. Det kan herunder fastsættes, at barnet eller den unge skal

- 1) modtage en eller flere foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 6, 7, 9 eller 10,
- 2) være hjemme på et nærmere fastsat tidspunkt eller
- 3) bidrage til at genoprette forrettet skade.

Stk. 4. Hvis der er truffet afgørelse om ungepålæg efter stk. 1, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse efter § 52, stk. 1, om at iværksætte foranstaltninger efter § 52, stk. 3, nr. 1, 3, 6, 7, 9 eller 10, selv om forældremyndighedsindehaveren ikke ønsker foranstaltningen iværksat, når det vurderes, at formålet med foranstaltningen vil kunne opnås uanset det manglende samtykke.

Stk. 5. § 57 a, stk. 5 og 8, finder tilsvarende anvendelse på ungepålægget efter stk. 1.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal ved afgørelse om ungepålæg efter stk. 1 overveje, om der samtidig bør træffes afgørelse om forældre-pålæg efter § 57 a.

Stk. 7. Velfærdsministeren kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte nærmere regler i en bekendtgørelse om gennemførelsen af en forsøgsordning, hvorefter politiet yder kommunen bistand i forbindelse med gennemførelsen af ungepålæg.«

§ 140. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger efter § 52, § 58 eller § 76. Betyder hensynet til barnet eller den unge, at man ikke kan afvente udarbejdelsen af en handleplan, er en kortfattet angivelse af formålet med foranstaltningen tilstrækkelig. Det påhviler da kommunalbestyrelsen snarest muligt og senest inden 4 måneder at opstille en handleplan.

Stk. 2. For unge under 18 år med et behandlingskrævende stofmisbrug skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan for den behandling, der skal iværksættes, og for den nødvendige støtte til den unge. Handleplanen udarbejdes i samarbejde med den unge og dennes familie.

Stk. 3. For unge under 18 år, der har begået voldskriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handleplan for en indsats, der kan modvirke yderligere kriminalitet og yde den nødvendige støtte til den unge. Handleplanen udarbejdes i samarbejde med den unge og dennes familie.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en foreløbig handleplan, jf. stk. 3, senest 7 dage efter, at kommunen har modtaget dokumentation fra politiet om den begåede kriminalitet.

5. I § 140, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»Det skal i den forbindelse overvejes, om det vil være relevant at træffe afgørelse om ungepålæg, jf. § 57 b.«

Stk. 5. En handleplan skal angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal bygge på de undersøgelser, der er gennemført, jf. § 50, og opstille mål og delmål i forhold til barnets eller den unges

- 1) udvikling og adfærd,
- 2) familierelationer,
- 3) skoleforhold,
- 4) sundhedsforhold,
- 5) fritid og venskaber og
- 6) andre relevante forhold.

Stk. 6. En handleplan skal endvidere angive indsatsens forventede varighed. I sager om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 8, og § 58, skal en handleplan tillige angive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet eller den unge opholder sig uden for hjemmet, og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse.

Stk. 7. For unge, der er idømt en sanktion efter straffelovens § 74 a, skal handleplanen indeholde en konkret plan for, hvordan den unge snarest muligt og senest ved afslutningen af sanktionen påbegynder en uddannelse eller kommer i beskæftigelse.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældrene at udarbejde en særskilt plan for støtten til forældrene i forbindelse med en anbringelse uden for hjemmet.

§ 167. Afgørelser om valg af anbringelsessted og ændret anbringelsessted efter § 69, stk. 1 og 2, kan af barnet eller den unge, der er fyldt 12 år, og af forældremyndighedsindehaveren indbringes for det sociale nævn efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. Afgørelser om behandling, uddannelse, samvær med personer fra netværket m.v., jf. § 69, stk. 2, og afgørelser om samvær og kontakt efter § 71, stk. 2, kan af den unge, der er fyldt 15 år, og af forældremyndighedsindehaveren indbringes for det sociale nævn efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. I det omfang afgørelsen angår den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, kan afgørelsen af denne på samme måde indbringes for det sociale nævn.

Stk. 3. Afgørelser i sager om bisidder til børn og unge efter § 48 a kan af barnet eller den unge og af forældremyndighedsindehaveren indbringes for det sociale nævn efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

6. I § 167, *stk. 1*, indsættes efter »§ 69, stk. 1 og 2«: »afgørelser om ungepålæg efter § 57 b samt afgørelser om foranstaltning efter § 52, stk. 3, nr. 3, 6, 7, 9, og 10, jf. § 57 b, stk. 3 og 4«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2009.

Til lovforslag nr. L 114. Skriftlig fremsættelse (28. januar 2009)

Velfærdsministeren (Karen Jespersen) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til ændring af lov om social service (Skærpelse af reglerne om forældreplæg og indførelse af ungeplæg)

(Lovforslag nr. L 114).

Forslaget består af to ændringer;

1. Bestemmelsen om forældreplæg ændres fra en kan til en skal-bestemmelse.
2. Der indføres et ungeplæg, som forpligter kommunalbestyrelsen til at pålægge unge i alderen 12–17 år at tage imod et relevant tilbud eller at udføre konkrete handlepligter, når visse nærmere angivne forudsætninger er til stede.

1. Der stilles forslag om, at reglerne om forældreplæg skærpes ved at ændre bestemmelsen fra en kan til en skal-bestemmelse, således at kommunalbestyrelsen fremover skal træffe afgørelse om forældreplæg, hvis forudsætningerne for dette er til stede. Formålet er at sikre, at forældreplægget anvendes i de situationer, hvor det er et relevant redskab.

2. Der stilles forslag om, at der indføres et ungeplæg, som forpligter kommunalbestyrelsen til at pålægge unge i alderen 12 – 17 år at tage imod et relevant tilbud eller at udføre konkrete handlepligter, når visse nærmere angivne forudsætninger er til stede. De unge kan fx pålægges

at tage imod en kontaktperson, at deltage i et relevant behandlingsforløb eller at deltage i oprydning i lokalområdet. Der er ikke sanktioner forbundet med manglende efterlevelse af et ungeplæg, men der gennemføres et forsøg i én politikreds, hvor politiet kan bistå ved gennemførelsen af et ungeplæg. Formålet med pålægget er at udvide kommunalbestyrelsens handlemuligheder, sikre at der sættes ind til fordel for den unges udvikling og tydeliggøre over for den unge, at der stilles krav til pågående.

Forslaget vil medføre en merudgift på 8,0 mio. kr. i 2009, og 14,0 mio. kr. i 2010 til 2012. Heraf er der afsat i alt 1,6 mio. kr. til evaluering af ordningen fordelt med 1 mio. kr. i 2009 og 0,2 mio. kr. i årene 2010-2012.

Merudgiften på 14,0 mio. kr. dækker den forventede stigning i antallet af sociale foranstaltninger som følge af hhv. forældre- og ungeplæg, kompensation for kommunernes administrative merarbejde og behandlingen i de sociale nævn og i Ankestyrelsen. De økonomiske konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. juli 2009.

Med disse bemærkninger indstiller jeg lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.